

Kommunernas Kamp

2024

Kommunernas Kamp 2024 – Robusthet i praktiken

Elva år har vi mätt och jämfört svenska kommuners robusthet i en värld som ständigt ställer nya krav. Under denna tid har Sveriges kommuner mött en rad komplexa utmaningar – från flyktingkris och pandemi till brottsutveckling, den gröna omställningen och inflation. Nu står Sverige och våra kommuner även inför en ny demograisk verklighet som vi kommer att ägna oss särskilt åt i årets rapport. Tidigare hette rapporten *Regionernas Kamp*, men i takt med att fokus har förskjutits mot kommuner har vi nu valt att ge den ett nytt, ännu bättre namn.

Fokus: Demografi

Förra året minskade befolkningen i två av tre svenska kommuner vilket markerar en ny fas i Sveriges demografiska utveckling. Eftersom demografin – alltså befolkningen – är kärnan i robusthet, men också kärnan i våra kommuner, har alltid befolkningens storlek, utveckling och sammansättning varit det första som vår rapport betraktar. När en kommun växer och attraherar nya invånare så stärks kommunen och blir tåligare i utmanande tider. Därför ställer vi i årets rapport en särskild fråga till WSPs expert Maria Pleiborn: Vad händer när demografin vänder och kommunerna istället möter en framtid av krympande befolkning – och vad betyder det för deras robusthet?

Därför mäter vi kommuners robusthet

Robusthet är ett mått på motståndskraft och förmåga att möta framtiden. Sveriges 290 kommuner, med sitt omfattande ansvar och höga grad av självbestämmande, spelar en avgörande roll för landets ekonomiska och sociala utveckling. Att mäta kommuners robusthet är därför centralt för att förstå och bidra till en hållbar samhällsutveckling. *Kommunernas Kamp* utgör ett unikt faktaunderlag som hjälper till att bedöma och jämföra kommuners robusthet.

Så kan du använda Kommunernas Kamp

Det finns självfallet stora skillnader mellan kommunerna, många rotade i historiska, geografiska och strukturella förutsättningar.

Kommunernas Kamp synliggör dessa olikheter och låter oss se hur olika faktorer påverkar utfall – även när förutsättningarna är liknande. Oavsett kommunens specifika utmaningar behövs fakta, förståelse och jämförelse för att kunna lära och navigera rätt. Att identifiera styrkor samt svagheter och att konstruktivt jämföra sin kommun med andra är en viktig pusselbit i arbetet för att uppnå en långsiktig, positiv utveckling.

”Robusthet är ett mått på motståndskraft och förmåga att möta framtiden.”

För att säkerställa en rättvis, relevant och transparent jämförelse använder vi officiell statistik och Sveriges kommuner och regioners kommunindelning. Vår redovisning möjliggör jämförelser mellan kommuner med liknande förutsättningar, mellan kommuner i samma region och med kommuner över hela landet. Ingen kan göra allt, men alla kan göra något – och det finns goda exempel.

Vårt mål med *Kommunernas Kamp* är att ge beslutsfattare och allmänhet en fördjupad förståelse för kommunernas gemensamma utmaningar och unika förutsättningar. På det viset hoppas vi kunna inspirera till en bred diskussion om hur vi tillsammans kan stärka hela Sveriges robusthet i en tid av pågående samhällsförändringar.

Mattias Frithiof
Avdelningschef
Samhällsutveckling,
WSP Sverige
mattias.frithiof@wsp.com

Robusthetsindex

Så mäter vi kommuners robusthet

WSPs ambition är att ge en bild av kommuners robusthet som är både överblickbar och så heltäckande som möjligt och göra det på ett vis så att kommuner kan jämföras med varandra. För att åstadkomma det har vi tagit fram ett **robusthetsindex** som bygger på 14 variabler i

sex olika kategorier där varje kommun får poäng från 1 till 10 per variabel, utifrån vilken tiondel av alla 290 platser som kommunen placerar sig i. Indexet beaktar både nuläge och förändring över tid. Den totala robusthetspoängen summeras och kan maximalt bli 140.

Robusthetsindex

Område	Variabel	Varför mäter vi detta?
Demografi	Befolkningsmängd	Stor befolkning ger större marknad och robusthet
	Befolkningsförändring	Växande befolkning indikerar attraktivitet
	Befolkning yngre än 55 år	Större andel som långsiktigt finns i arbetskraften
	Inrikes flyttnetto	Positiv ökning innebär att man lockar från annan del av Sverige
Ekonomi och näringsliv	Andel sysselsatta inom KIBS	Andel som jobbar i kunskapsintensivt näringsliv, vilket indikerar framtidssäkrat näringsliv och högre inkomster
	Branschbredd	Mångfacetterat näringsliv minskar risker och bidrar till robusthet
	FINK per capita	Höga inkomster innebär hög produktivitet och/eller att många har arbete
	Förändring FINK per capita	Positiv utveckling av inkomster över tid ökar robustheten
Arbetsmarknad	Sysselsättningsgrad	Höga nivåer indikerar stark arbetsmarknad och god matchning
	Andel förvärvsarbete födda utanför EU/EFTA	Höga nivåer indikerar förmåga att generera jobb för de som står längre från arbetsmarknaden
Utbildning	Befolkning med eftergymnasial utbildning	Välutbildad befolkning bidrar till långsiktig utveckling och stabil sysselsättning
	Meritvärde i årskurs 9	En högkvalitativ grundskola bidrar till arbetsmarknaden och är en viktig dimension för inflyttning
Trygghet	Anmälda brott per 100 000 invånare	Låg brottslighet leder till högre upplevd trygghet, attraktivitet och att medel kan prioriteras till andra samhällsfunktioner
Klimatarbete	Växthusgaser/ Klimatarbete	Medvetenhet, ansvar och rätt investeringar minskar risker och kostnader på lång sikt
Robusthet	Summan av betyg (max 140)	Varje variabel kan få betyg 1 (lägst) till 10 (högst) Summan av betygen ger totalt robusthetsindex

En krympande befolkning! Hur robust är befolkningsutvecklingen?

Sveriges befolkning växer inte som tidigare. Förra året minskade befolkningen i två av tre svenska kommuner, vilket markerar en ny fas i landets demografiska utveckling. Rapportförfattaren Mattias Frithiof samtalar med Maria Pleiborn på WSP, senior expert på demografi och bostadsmarknad, om vad denna förändring innebär för Sveriges kommuner, hur den påverkar ekonomin och vilka strategier som krävs för att vara robust i en ny demografisk verklighet.

Mattias: Hur stora förändringar står Sverige och landets kommuner inför?

Maria: Det korta svaret är: Ganska stora. Nedgången i barnafödandet har pågått i lite över tio år, så den har vi sett komma. Därefter har politiken svängt avseende invandring och vi har gått från att vara ett invandringsland till att ha en mer restriktiv politik som även ökar på utvandringen. Detta tillsammans gör att vår befolkning inte kommer att öka lika mycket som tidigare och faktiskt kanske även minska på sikt. Under tredje kvartalet i år har vi dock tagit igen den befolkningsminskning som skedde under första halvåret 2024, så vi är inte där ännu.

Mattias: Det är ju uppenbart att något hänt. Tittar man på statistiken i Kommunernas Kamp kan man konstatera att 8 av 10 svenska kommuner har vuxit de senaste 10 åren. Endast 63 kommuner i Sverige har krympt sedan 2013. Tittar man istället på skillnaderna mellan 2023 och 2024 är bilden en helt annan. Det senaste året har befolkningen minskat i 193 kommuner medan bara 95 har vuxit. Det är ju slående statistik.

Maria: Ja, även om det finns kommuner i landet som är vana vid att befolkningen minskar upplevde nästan alla en befolkningsökning några år efter 2015 till följd av migrationen. Många kanske trodde att den utvecklingen skulle bestå.

Mattias: Varför föds det så få barn då?

Maria: Man ska komma ihåg att vi också tidigare har haft flera perioder med lägre barnafödande men

då har de alltid kunnat förklaras av lågkonjunktur eller rent demografiska orsaker. Nu är det inte så. Demografer över hela Norden arbetar med studier om vad nedgången beror på. Det är framför allt unga födda på 1990-talet som uppvisar ett helt annat beteende än tidigare grupper. Den troligaste förklaringen är att det handlar om en ny inställning till att bilda familj, en oro för framtiden, för klimatet och för den egna förmågan och hälsan.

Mattias: Vad skulle du säga att en befolkningsminskning kan betyda för den ekonomiska utvecklingen?

Maria: Det vanligaste ekonomiska tillväxtmåttet i dag är BNP och BNP växer med en ökande befolkning, så på det viset är ju kopplingen uppenbar. I Kommunernas Kamp mäts mer individuella aspekter, som befolkning i relation till förvärvsinkomster och sysselsättning till exempel. För ett rikt land behöver det inte nödvändigtvis vara ett problem att BNP minskar beroende på en befolkningsminskning, om produktiviteten är hög eller ökar. Men här har Sverige halkat efter i ett europeiskt perspektiv de senaste åren, alltså när man mäter BNP per capita. Samtidigt är det viktigt att förstå vilka som bidrar till ekonomisk tillväxt och titta på försörjningskvoten. Minskande födelsetal och minskad invandring gör att andelen äldre ökar och att trycket ökar på befolkningen i arbetsför ålder. Andelen under 55 till exempel är ett viktigt mått på detta. Försvagningar kan ställa till problem för ekonomin på alla möjliga nivåer, inte minst för kommunerna.

”Den troligaste förklaringen är att det handlar om en ny inställning till att bilda familj, en oro för framtiden, för klimatet och för den egna förmågan och hälsan.”

Mattias: Potentiellt sett kan det alltså få stora konsekvenser?

Maria: Ja. En befolkningsminskning som även innebär en krympande ekonomi är förstås en stor utmaning för politiken. Det som kan krävas är en delvis ny syn på var tillväxten ska komma ifrån. I Sveriges kommuner är man nog ändå ganska ense om att vår välfärd i alla dess aspekter borde bli bättre och inte tvärtom. Och det kommer sannolikt att kosta.

Mattias: Så att kommuner värnar befolkningsutvecklingen är en strategisk robusthetsfråga. Inflyttning, plats för familjebildning och sysselsättning. Allt detta kan man se och jämföra i Kommunernas Kamp. Men finns det andra sätt att kompensera för ett lågt barnafödande?

Maria: Vi har ju länge levt med att inte fullt ut föda så pass många barn i landet att vi reproducerar vår befolkning. Det är migrationen som gjort att landet vuxit, även om man också ska komma ihåg att befolkningstillväxten har spridit sig ojämnt över landet. När varken migration eller barnafödande leder till befolkningsökning kommer vi på lång sikt bli färre och då får vi titta på andra lösningar för att bättre nyttja det humankapital vi har. Ett sätt är att lära av andra – vilket vi brukar påpeka betydelsen av i Kommunernas Kamp. Det finns en massa goda exempel på nära håll, men tittar man utanför kommunsverige har man i Japan till exempel sedan länge utvecklat digitala metoder för att sköta vård och omsorg i brist på arbetskraft – något som idag kräver mänskliga insatser i Sverige.

Mattias: Vad tror du det kan innebära för kommunernas planering? Och vad kan vi lära oss av andra?

Maria: När allt fler kommuner i landet kommer att ha en minskande befolkning så kommer det att kräva en annan sorts planering och ett nytt tankesätt. Här finns det säkert en hel del att lära av dem som är vana vid en liknande utveckling. Jag tycker Kommunernas Kamp är ett bra initiativ. Den sätter fokus på lärande, transparens och benchmarking. Kommunerna måste göra sin läxa och förstå sin egen verklighet och inte bara lyssna på vad som sägs på riksplanet. Man kanske inte alls

”Beslutsfattare behöver ställa sig andra frågor och hitta nya svar.”

har samma typ av problem som andra. Det finns så många olika typer av kommuner i landet – vilket framkommer tydligt i Kommunernas Kamp. Robusthet har många sidor och kan komma i många former.

Beslutsfattare behöver ställa sig andra frågor och hitta nya svar. Ska man satsa på nyproduktion av bostäder för att locka nya invånare? Vilken typ av bostäder bör man då bygga? För vilken typ av invånare då? Är det klokt att bygga för nyblivna pensionärer bara för att kommunen är attraktiv för den gruppen? Är det klokt att bygga småhus för barnfamiljer? Eller ska man bara sitta still i båten och se vad som händer med den befolkning man har idag? Hur ser det då ut om 10–20 år? Har jag några skattebetalare kvar? Behöver jag som politiker idag bry mig om det? Bryr sig väljarna om det? Kan jag förklara för dem?

Mattias: Vilka tror du kommer att få det tuffast?

Maria: Det finns ett enkelt och tydligt svar på det: De som inte gör sin analys ordentligt idag, skulle jag säga. Gör man sin analys redan idag och tänker efter vilka effekterna kan bli beroende på vilken riktning man vill ta så är man i alla fall bättre förberedd på ett eventuellt tuffare läge än den som inte försöker att förstå följderna av olika handlingsalternativ.

Mattias Frithiof
Avdelningschef
Samhällsutveckling

Maria Pleiborn
Seniorkonsult
och demograf

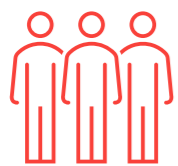
Demografi

Allt det som mäts och redovisas i *Kommunernas Kamp* har på ett eller annat sätt sin utgångspunkt i demografi – alltså befolkningen, dess utveckling och sammansättning. **Befolkningsmängden** är en grundläggande faktor, då en stor befolkning utgör en stabil resurs för både näringsliv och kommunens intäkter. Man kan säga att en stor, produktiv, i bästa fall välutbildad och sysselsatt befolkning är det största bidraget till robusthet.

Den demografiska utvecklingen är till sin natur relativt trögrörlig, men befolkningsförändringar, vare sig det handlar om krympande eller växande befolkning, har betydande effekter på kommuners ekonomiska utveckling. Sådana förändringar påverkar offentliga finanser både på utgifts- och intäktssidan och kan ge värdefulla signaler om långsiktiga trender.

Dessutom är **andelen av befolkningen yngre än 55 år** en viktig indikator. En yngre befolkning som förväntas vara aktiv på arbetsmarknaden under ytterligare minst tio år ger stabilitet för det lokala näringslivet och långsiktigt goda skatteintäkter.

Men demografien – människorna – har också stor betydelse för känslan, upplevelsen och kvaliteten på en plats. **Inrikes flyttnetto** spelar en central roll här, eftersom det ofta utgör en viktig källa till befolkningsökning och ett indirekt mått på kommunens attraktivitet. Flyttnetto bidrar vanligtvis också med tillskott till den arbetsföra befolkningen, vilket skapar positiva impulser för lokala företag och samhällsservice.

Av storstäderna är det endast Stockholm som har ett negativt inrikes flyttnetto.

Foto: Yiwon/Unsplash

Nykvarn, Sundbyberg och Knivsta är exempel på kommuner som håller i sin befolkningsstillväxt och fortsätter att växa starkast i Sverige. Dessa tre står för den starkaste tillväxten det senaste året tillsammans med Skellefteå. Men samma kommuner har också Sveriges högsta inrikes flyttnetto, här med årets toppkommun Täby på en fjärdeplats.

Av våra stora städer är det Malmö, Uppsala och Göteborg som står för den största tillväxten, medan Stockholm ligger betydligt lägre. Av storstäderna är det endast Stockholm som har ett negativt inrikes flyttnetto.

Foto: Rasmus Gerdt/Unsplash

Ekonomi och näringsliv

Kunskapsintensiva företag och en diversifierad näringslivsstruktur är centrala för kommuners robusthet genom att de bidrar till ekonomisk motståndskraft och ökad omställningsförmåga. I takt med att Sverige har omvandlats till en kunskapsbaserad ekonomi har kommuner med en hög **andel kunskapsintensiva företag (KIBS)** visat sig vara mer motståndskraftiga mot ekonomiska svängningar och externa påfrestningar. KIBS, som inkluderar sektorer som IT, ekonomi och marknadsföring, bidrar inte bara till en starkare lokal ekonomi utan också till en arbetsmarknad som är mer anpassningsbar och produktiv.

En annan nyckelfaktor för robusthet är **branschbredden i näringslivet**. Ett diversifierat näringsliv minskar kommunens beroende av enskilda företag eller branscher och stärker dess förmåga att hantera konjunktursvängningar. Större branschbredd innebär också bättre matchningsmöjligheter mellan arbetskraftens kompetens och lokala jobbomöjligheter.

Förvärvsinkomster (FINK) är en ytterligare indikator på kommuners ekonomiska robusthet. Högre inkomster per capita kan komma från både högre sysselsättningsgrad och högre produktivitet, vilket bidrar till starkare skattekraft och långsiktig ekonomisk stabilitet.

Det är vanligt att parametrarna som nämns ovan följer varandra åt i vår mätning men det finns intressanta undantag. Till exempel kommuner som Bjurholm, Mellerud och Sorsele, där förvärvsinkomsterna ökat starkt under den senaste tioårsperioden trots en relativt låg branschbredd och låga utgångsnivåer.

Av de 30 svenska kommuner med högst förvärvsinkomst återfinns endast fyra i andra kommungrupper än storstadsnära pendlingskommuner. Bland storstäderna hittas Stockholm på plats 12, Göteborg på plats 47 och Malmö på plats 117.

Arbetsmarknad

Under 2023 och 2024 har hög inflation, stigande räntor och en svag konjunktur skapat osäkerhet på arbetsmarknaden i Sverige. Konjunkturedgången riskerar att öka arbetslösheten, även om effekterna ännu inte är fullt ut synliga. **Sysselsättningsgraden**¹, som visar hur stor andel av den arbetsföra befolkningen som är sysselsatt och hur väl arbetskraftens kompetens matchar näringslivets behov, är en viktig indikator på kommuners robusthet. Låg sysselsättningsgrad kan signalera svag matchning eller brist på arbetstillfällen, medan hög sysselsättningsgrad tyder på en bra arbetsmarknadsbalans.

Sysselsättningsgraden i Sverige är generellt hög, med en variation från 70–80 % i de lägst rankade kommunerna till 85–90 % i de högst rankade. Det betyder att ganska små skillnader i statistiken kan få stor betydelse för robusthetspoängen.

Däremot visar statistiken att **sysselsättningsgraden för personer födda utanför EU/EFTA** varierar kraftigare mellan kommuner. Det skiljer 20 procentenheter mellan högsta och lägsta sysselsättningsgraden för inrikesfödda, medan det skiljer 30 procentenheter för utrikes födda. Större arbetsmarknader och goda pendlingsmöjligheter gynnar sysselsättningen, men i storstäderna kan utmaningar med integration bidra till en sämre matchning. Malmö är ett tydligt exempel på en storstad med låg sysselsättningsgrad som påverkar hela regionens genomsnitt. En lyckad arbetsmarknadsintegration av utlandsfödda kan leda till bättre matchning, högre sysselsättning, ökad köpkraft och positiva effekter för kommunens ekonomi. Att stärka integrationen är därför avgörande för att säkra en långsiktig robusthet i kommuner över hela landet.

20 procentenheter skiljer mellan högsta och lägsta sysselsättningsgraden för inrikesfödda, medan det skiljer **30 procentenheter** för utrikes födda.

¹ I tidigare versioner av Regionernas Kamp har Förvärvsintensiteten mätts. SCB har sedermera ändrat i statistikinsamling och källor och det som mäts nu istället är Sysselsättningsgrad. Därmed påverkas möjligheten att göra jämförelser över enskilda år. Däremot görs den på samma sätt för alla kommuner och fungerar därför för syftena i Kommunernas Kamp.

Utbildning

Kunskap är en hörnpelare för robusthet och framtida utveckling i kommunerna. Humankapitalet, det vill säga den samlade kunskap, kompetens och färdigheter som finns tillgängliga i en kommun, påverkar både näringsliv och innovation. Höga utbildningsnivåer stärker kommunernas konkurrenskraft genom att göra den mer attraktiv för både företag och invånare. I årets *Kommunernas Kamp* syns stora skillnader i utbildningskvalitet mellan kommuner, vilket visar att investeringar i utbildning krävs för ökad robusthet.

Konkurrenskraftiga och robusta kommuner har vanligtvis en hög **andel invånare med eftergymnasial utbildning**. Storstadsregionerna och deras pendlingskommuner dominerar i denna parameter men många mindre kommuner har också ökat sin andel invånare med högre utbildning under de gångna tio åren.

Skolornas prestationer är också viktiga för robustheten. Kommuner med höga meritvärden i grundskolan visar att bra skolresultat går hand i hand med hög andel eftergymnasial utbildning.

Kommuner med lägre resultat tenderar att ha svagare långsiktiga förutsättningar för utveckling. De skiftande skolresultaten kan bero på faktorer som bildningskultur, kvalitet på lärarna och arbetsmarknadens lokala förutsättningar. Mest sannolikt kommer kraven på arbetskraftens kompetens att fortsätta öka och utbildningsnivå är, direkt eller indirekt, en viktig lokaliseringfaktor när företag söker etableringsplatser.

Föga förvånande är det storstadsregionerna, deras näraliggande pendlingskommuner och universitetsorterna som sticker ut positivt. Men det finns intressanta undantag. Till exempel har kommuner som Jokkmokk, Grästorp, Karlsborg och Storfors höga meritvärden i grundskolan, men relativt låg andel befolkning med eftergymnasial utbildning. Det är förstas i första hand indikationer på en bra grundskola, men möjligen också på att andelen med eftergymnasial utbildning på sikt kommer att öka. Skillnaden mellan bäst och sämst i Sverige är över 100 meritpoäng och ungefär tio procent av de svenska kommunerna redovisar ett genomsnittlig meritvärde understigande 200.

Trygghet

Trygghet är en viktig aspekt för en kommuns robusthet både på kort och lång sikt. När invånare känner sig säkra i sitt boende och vardagsliv stärks kommunens attraktionskraft, vilket i sin tur bidrar till ekonomisk och social utveckling. Ökad brottslighet, särskilt den senaste tidens eskalerande gängrelaterade våld, utmanar denna stabilitet och skapar osäkerhet bland medborgarna, samtidigt som det påverkar kommunernas förmåga att säkra en trygg livsmiljö. Det är också viktigt att notera att kommunerna numera har ett lagstadgat ansvar i det brottsförebyggande arbetet, vilket innebär att de behöver arbeta aktivt och långsiktigt för att minska brottsligheten och öka invånarnas trygghet.

För att mäta hur brottslighet påverkar robustheten inkluderar vi **antalet anmälda brott per 100 000 invånare**, vilket ger en tydlig bild av trygghetsläget och möjliggör jämförelser mellan olika kommuntyper. Medan storstadsregionerna, där det ofta sker en stor genomströmning av människor, har högre brottsnivåer, har många landsbygdskommuner både lägre brottsfrekvens och bättre förutsättningar för välfungerande förebyggande insatser. Här kan geografiska och strukturella förhållanden spela en positiv roll.

Bland de 30 kommuner med högst antal anmälda brott per 100 000 invånare har över hälften 90 000 invånare eller mer. Det finns alltså en tydlig storstadskomponent i detta. Men det finns också kommuner som sticker ut, både positivt och negativt. Bland relativt stora kommuner med få anmälda brott finns Lerum, Vellinge och Lidingö. Men det finns även små kommuner med högt antal anmälda brott såsom Ljusnarsberg, Perstorp och Vingåker.

Lägst antal anmälda brott finns i Hammarö i Värmland.

Foto: Pati Brito/Unsplash

Klimatarbete

Klimatförändringar och stigande temperaturer skapar både globala och lokala utmaningar som kräver kommunal handlingskraft. I *Kommunernas Kamp* mäts klimatindikatorn utifrån fyra variabler: **utsläpp av växthusgaser och koldioxid per invånare samt förändringar i dessa sedan 2015**. WSPs mätning är uppbyggd på samma sätt som Klimatsekretariatets mätning, där hela kommunens utsläpp delas på befolkningen. En del kommuner har stora industrietableringar och därmed högre utsläpp än andra. Å andra sidan kan sådana etableringar medföra andra betydande nyttor för kommunen. Indikatorn ska därmed inte förstås som kritisk mot stora industrietableringar, utan bidra till medvetenhet, förståelse och för ansvaret att minska risker och kostnader på lång sikt. På wsp.com presenteras en sammanställning över samtliga kommuner.

Foto: Michael Odelberth/Unsplash

Glimtar ur Kommunernas Kamp

89,5%

Krokom har Sveriges högsta sysselsättningsgrad.

66

 placeringar

Ovanåker är årets Robusthetsraket, eftersom de har klättrat flest platser i rankingen – från plats 238 till 172.

59%

Eda har haft Sveriges starkaste utveckling av FINK/capita 2012–2022.

14

 poäng

Oxelösund ökar sitt robusthetsindex mest av alla kommuner.

46%

Störst andel sysselsatta inom kunskapsintensivt näringsliv finns i Sandviken.

33%

Knivsta har den starkaste befolkningsutvecklingen under de senaste tio åren.

4

 förstaplatser

Danderyd kniper flest förstaplatser bland alla robusthetsindikatorer: klimatarbete, FINK/capita, andel med eftergymnasial utbildning och meritvärde i åk 9.

77%

Sundbyberg har högst andel av befolkningen som är under 55 år.

Sveriges mest och minst robusta kommuner

Pendlingskommuner nära storstad toppar återigen listan och utgör alla topp 10 med högst totala robusthetsindex.

Topp 10 Sverige

Rank	Kommun	Rob index
1	Täby	129
2	Lerum	124
2	Nacka	124
4	Staffanstorps	120
5	Kungsbacka	119
5	Sundbyberg	119
7	Mölnadal	118
7	Partille	118
9	Svedala	117
9	Kungälv	117

I den nedre delen av rankingutfallet – där utmaningarna är som störst – återfinns företrädesvis kommuner med långa avstånd från storstäder eller större städer. Mycket beror förstås på belägenhet och geografi, men samtidigt finns stora skillnader inom den gruppen.

Botten 10 Sverige

Rank	Kommun	Rob index
281	Kramfors	35
282	Hällefors	34
283	Skinnskatteberg	31
283	Gullspång	31
283	Degerfors	31
283	Filipstad	31
287	Perstorp	30
288	Ljusnarsberg	27
289	Laxå	23
289	Högsby	23

Sveriges mest och minst robusta kommuner

Topp tre per kommungrupp

Det som är gemensamt för de mest robusta kommunerna i Sverige är en bred prestation inom alla indikatorer, inte sällan ett resultat av strukturella förutsättningar. Vinnarna i de kommungrupper som inte är med och toppar totalistan karaktäriseras av styrkebesked inom enskilda områden. Inom varje kommungrupp finns det mycket att lära av varandras styrkor för att bli en mer robust kommun.

Storstäder och storstadsnära kommuner

Stockholm toppar listan bland storstadskommunerna tack vare sin stora och diversifierade befolkning, näringsliv och arbetsmarknad, vilket ger robusthet. Samtliga storstadskommuner är stabila och utvecklas väl enligt de flesta indikatorer, men de brottas med utmaningar som låg sysselsättningsgrad och hög brottslighet.

Pendlingskommuner till storstäder presterar bäst och tar alla topplaceringar på det nationella robusthetsindexet, med Täby i topp. Dessa kommuner utmärks av en välutbildad befolkning, hög branschbredd och stor andel sysselsatta inom KIBS – inte sällan på en arbetsmarknad utanför den egna kommunen. Sämre presterande kommuner i kategorin visar ofta lägre förvärvsintensitet och högre brottslighet.

Storstäder (A1)

Kommun	Rob index
Stockholm	108
Göteborg	104
Malmö	102

Pendlingskommuner nära storstad (A2)

Kommun	Rob index
Täby	129
Lerum	124
Nacka	124

Större städer och kommuner

I större städer utmärker sig topp tre-kommunerna med en ung, välutbildad befolkning, hög branschbredd och stor andel KIBS-sysselsatta. Sveriges många universitet i dessa städer stärker utbildningsnivån. Gruppen har dock generellt låg förvärvsintensitet och hög brottslighet.

Pendlingskommuner nära större städer visar stora variationer. Hammarö toppar, mycket tack vare närheten till Karlstad, följt av Knivsta och Nykvarn.

Bland långpendlingskommuner nära större städer rankas Ulricehamn högst, följt av Enköping och Vaggeryd. Ulricehamn gynnas av närhet till Göteborg, Borås och Jönköping, vilket gör att kommunens invånare kan dra nytta av flera arbetsmarknader.

Större städer (B3)

Kommun	Rob index
Karlstad	105
Jönköping	104
Uppsala	104

Pendlingskommuner nära större stad (B4)

Kommun	Rob index
Hammarö	113
Knivsta	112
Nykvarn	108

Långpendlingskommuner nära större stad (B5)

Kommun	Rob index
Ulricehamn	94
Enköping	93
Vaggeryd	90

Mindre städer och tätorter samt landsbygdskommuner

I gruppen för mindre städer/tätorter toppar Falun i år och rankas även högt bland alla 290 kommuner (plats 12). Kommunen visar god utveckling inom utbildning, ekonomi och arbetsmarknad.

Mörbylånga utmärker sig i både gruppen pendlingskommuner nära mindre stad/tätort och den totala rankningen. Hög förvärvsintensitet, en stor andel förvärvsarbete bland befolkningen född utanför EU/EFTA, låg brottslighet och god inflyttning ger kommunen hög robusthet.

Bland landsbygdskommunerna leder Arvika, med hög andel som arbetar inom KIBS, och Åre, där högutbildad arbetskraft och inflyttning, delvis driven av distansarbete, bidrar till kommunens framgång.

Mindre städer/tätorter (C6)

Kommun	Rob index
Falun	115
Ystad	109
Varberg	108

Pendlingskommuner nära mindre stad/tätort (C7)

Kommun	Rob index
Mörbylånga	108
Tjörn	98
Vårgårda	95

Landsbygdskommuner (C8)

Kommun	Rob index
Arvika	91
Mora	88
Gällivare	85

Landsbygdskommuner med besöksnäring (C9)

Kommun	Rob index
Åre	114
Båstad	97
Leksand	93

Som strategiska rådgivare och teknik konsulter har vi kunskapen för att förstå och kraften att kunna förändra. Vi vet hur samhällen är uppbyggda och utvecklas. Om hur vi lever, arbetar, bygger, reser och kommunicerar – och om hur vi kan göra det bättre.

WSP finns över hela Sverige – och över hela jorden. Vi vet att en bättre värld behöver hela världens kunskap, därför använder vi ofta vår globala erfarenhet och expertis för att hitta de smartaste lokala lösningarna.

Vi har en lång historia av att skapa en framtid som ännu inte finns. Låt oss hjälpa dig att skapa din.

WSP Sverige AB
121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7
T 010 722 50 00

wsp.com